Førsteblad 1.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 12 | Fylke: Nord-Trøndelag

Tilleggsspørsmålnr. | Herad: Skogn

Emne: Gamal engkultur. | Bygdelag:

Oppskr. av: Martin Sivertsen | Gard:

(adresse): Levanger | G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Kryss det.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Det er eng frå innmark og slått i utmark.

Ekre ("åker") er først og fremst åkerland første året etter det var oppe til åker. Men det kan òg vera åkerland som ikkje er oppe til åker, utan viss tidsgrense. Attlege (attlægu) er mindre brukt, men finst. Det er jorda ~~som~~ (åker) som er attlagt og skal "kvile".

Ein gjer skil på fjøllheng og småeng. Ein tala om "ekrehøy" og bollhøy. Utslått var helst i fjellet, og var då kalla fjellslått.

- Me har ikkje noe stubbarn-lende.

2. Skogmarka har i nyare tid vore nytta til beite, ikkje til slått. Men ein ryd i beitesmarka, særskilt etter hogster, og brenner rasket. Frå slåttmarka fjerna ein stein så godt det let seg gjera. Utslåttar var helst myr og var steinfri.

3. Eg kjenner ikkje til om det har vore gjort noko særskilt med mose vaksen eng før skiftebruket.

5564

4. Det spurt kva ein skal rekne for „den tid". Utsetting, med opne grefter, er gamal; ein kan ikkje nemne nokon tidsgrense.
Valning i den tid er ukjent her.

5. Det har nok vore gjort når ein hadde gjødsel til det. Men om gjødsla vart skift mellom eng og åker, er ukjent no.

6. Ein kjenner ordet fraueng. Men i vanleg tid er det berre namn på eng som er fraudig av di den har vore åker. Ein kan tala om frauhøy med tilsvarande meining.

7. Ukjent

8. Ukjent

9. Ja, det har vore brukeleg både med vår- og haustbeite. Det var fôringspåtrøng. Men dei folk har „forsvara" beiting med at engar fekk gjødsling. Tung [illegible] som at dei vart trakka er ukjent. Like eins skilnad på vår- og haustbeite.

10. Det er gjennomført skiftebruk alle stader å kalle, og då brukar ein til beite den jorda ein skal pløye om hausten. Skiftet gjekk for seg for rundt 50 år sidan.

11. Ukjent

12. Ein har hatt sumarfjøs bygd der som det var lett å koma til frå garden. Det retta seg ikkje etter utslåttar.

5564

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

13. Kan ikkje opplyse noko om dette.
14. Det heiter „grunna" (grundar), å grundgå. Men det er lenge sidan grundar var i bruk, so detalj-opplysning om det kan ein ikkje få fram no.
15. Ukjent
16. Ukjent
17. Ukjent
18. Ukjent
19. Det heiter trô her (kalvtrô, kutrô). Det er innhegna stykke mark der einskilde husdyr som kalvar, heimekyr eller hest kan gå på beite. Det blir mykje brukt som stadnamn: gamle trôer har vorte plassar og sidan småbruk.
20. Det hadde noko det den tid det drevs sæter. Ein sætestad ~~heiter~~ ~~[illegible]~~ blir gjerne kalla voll. Det er å kalle slutt med sæterbruket.
21. Det var vanleg å gjødsle eng med tang, fiskeavfall og småsild når og der det var tilgang på det.

Tang brukte ein ubrend og let det liggje til det rotna. Det same kunne ein gjera med fiskeavfall og sild. Men eg har òg høyrt omtala (ikkje sett her) at dei slappa hol og sette sild eller t.d. fiskeryggen eller -hovud nedi. Då reiste ikkje fuglen med

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

det, og verknaden vart varig.

5564

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Førsteblad

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

Tilleggsspørsmålnr. 5, vass-bering

Emne: og 12, engkultur.

Oppskr. av: Martin Sivertsen

(adresse): Levanger

Fylke: Nord-Trøndelag

Herad: Skogn

Bygdelag:

Gard:

G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Til 5. Denne vass-beringsmåten er ukjendt her.

Til nr 12.

Det er ikkje kjent at ein har bruka fiskebein eller – hovud til brensel.

Heller ikkje kjent at kumøkk har vore bruka.

5563